

3° Derogaret Dignitati et auctoritati tot Summorum Pontificum, qui praesertim a tempore usq; ad nra tempora suis apertis Constitutionibus Sanctificationis nomen in nra Breuiario ordinis appositum, approbarunt et confirmarunt.

4° Stante controuersia cederet in maximum ordinis Praedicatorum doctrina et sanctitate visum, Sedis Apostolicae, atq; Catholicae Romanae Ecc^{ae} Sapientis filij et aenim soris dedecus, infamiam et opprobrium, quod eundem S. Sedis et Ecc^{ae} gloriam ualidum gloria Patris sit filij Sapientis ab omnibus in ueneratione habitus.

Et ad Ecclesiae pulchritudinem eiusq; decorem spectat quod ordo Praedicatorum in fidei sunt conformis Ceremoniarum uarietate qua circumdata est Ecclesia gaudium. Demum Ecclesiae bono, tranquillitati, et paci, scandalisq; sedandis esse ualde Expedi- sive temporibus causam de ~~Sanctae~~ Virginitate Conceptione S^{an}cti D. N^{ostri} definitur, definitionibus conuincitur.

5° Haec fidei definitio tanquam gladius anceps omnes utriusq; partis contentiones uicissim scindat, praesertim quando quidem negatiuae sententiae defensores retentis Constitutionibus et decretis Pontificum hactenus facta, non plene illa omnia esse.

6° Paulus VI. decretum suum edidit, ad tollenda scandala, uicissim, et dissensionem per modum quodam articulus subit a Sede Apostolica fuerit definitus, uel aliter per Sedem Apostolicam pronuntiatum, ad scandala cum iam procedant ex malitia per nullam ordinari quam per definitum.

7° Si Sancta Sedes Apostolica alijs negotijs dissentis, definitionem fidei in hac causa statim stabiliri conuenit superest remedium, ut eadem S. Sedes omnibus Prelatis inter super hac materia et Censuris imponat silentium, quod duplici ratione conuincitur.

8° Ab exemplo quia Alexander VI. suo Unice uoij oraculo in partibus Germania in hac causa praesertim, et Pius 2us in controuersia de sanguine Christi, omnibus perpetuum silentium imponens.

9° Si uni parti silentium, alteri uero loquendi facultas tribuatur, nunquam erit pax in Ecclesia, quae continua molestia et tribulatione inferet ad scandala, Ergo omnia uitanda et inter omnes componendam opere pretium est, ut utraq; pars silentio conuincatur.

Est autem haec materia diffinibilis, quia ita insinuant Constitutiones et decreta Apostolica, et si causa conceptionis ad alios homines spectans fuit diffinibilis et de facto fuit ab Ecclesia diffinita, quare pertinens ad Conceptionem Sanctae Virginitatis, quae ab Adam propagatione seminis ad instar aliorum hominum uadit, non erit diffinibilis. Diffinitionem hanc totus ordo Praedicatorum omnimoda Ecclesiae pax et quiete, expetit, et oportet, et a Sanctissimo Domino Intercedente N^{ostri} Magnae et Romanae Dominatione fieri, et uesementer desiderat humiliter supplicat. Haec omnia in sequenti opusculo de hac Conceptione controuersia nunc denuo Roma exorta amplissime comprobantur quam.

Opusculum de Controversia Conceptionis Beat^{ae} Virginis nunc denovo
Roma exorta continens Dubia tria iussu S^{mo} P^{ri} Generalis Ma-
gistri ordinis Praedicatorum a fratre Petro Joanne Saragosa
de Heredia Magistro eiusdem Institutii, conscriptum.

Defensores negativa partis apud Sanctissimum instant ut Decretum Pauli V. extendat etiam ad
quod sententia affirmativa privatim aseri non possit, et a brevibus et missali fratrum Praedicatorum
Sanctificationis nomen expungat. Desistunt hi et pro communi Eulera bono et pace causam
Conceptionis a S. Sede Apostolica esse diffiniendam contendunt, et a Sanct^{issimo} S^{er}enissimi votis exorbulant.

Dubium Primum.

An Decretum Pauli V. in Congregatione S. officij editum et publicatum die viz. Septembris 1617.
(quo statuitur ut nullus in publicis Concionibus, lectionibus, Conclusionibus, et alijs quibuscumq; actibus
publicis, auserere audeat, quod B^{ea}ta Virgo fuerit concepta cum peccato originali quoruscq; articulis
huiusmodi a S. Sede Apostolica fuerit definitus, vel per eandem Sedem Apostolicam fuerit ali-
ter ordinatum) possit vel debeat extendi, ut neq; etiam qui in actibus privatij eandem affirmatiuam
sententiam praesumat proferre.

Ratio dubitandi est; quia si praedicta decreti extensio fieret, tollerentur ab Eulera Dei scandala,
contentiones, et uirga, et defensores partis negativae, videntes affirmatiuam partem omnino sepul-
tam, ac sub latebris silentij delitescentem. Itaut neq; publice neq; privatim comparere posset, eandem
conquererent; et si in Eulera Dei gap inter omnes subiretur maxima.

Nihilominus in responsione dubij est conclusio; Praedicta Decreti extensio stantibus Constitutionibus
apostolicis scripti 4. Cap. V. Pauli V. et eiusdem praefato decreto fieri non potest neq; debet. Probatur haec
conclusio septem efficacissimis rationibus, quarum qualibet illam decreti extensionem sufficien-
ter sati, imo vero funditus evertit et labefactat.

Ratio. Praedicta decreti extensio potius dicenda esset ipsius destructio quam extensio, esset enim
omnino contraria. Imo etiam destructiva Decreti praefati Pauli V. Siquidem in eo decernit
Summus Pontifex liberum esse tenere, et privatim asserere praedictam sententiam affirmatiuam,
si diuersi. Insuper voluit et expressi mandauit ut extra hos casus expressos publicorum ac-
tum, in reliquis omnibus supra Constitutiones sumae, et illesa maneamt et exaucte obser-
uentur, perinde ac si praesens decretum non emanasset. At vero statim in initio decreti ait,
quod in Constitutionibus scripti 4. Cap. V. et suis super conceptione B^{ea}tae Virginis editis
a se innovatis libera relinquatur unicuiq; facultas tenendi et asserendi utramq; partem,
quod si licet fuerit vel non fuerit concepta cum peccato originali. Ergo cum decretum Pauli
duntaxat inhibeat affirmatiuam partem in actibus publicis auserere, et in omnibus alijs
actibus velit, et praecipiat Constitutiones praedictas obseruari, consequenter vult et praecipit liberum
esse unicuiq; in actibus privatij eandem affirmatiuam sententiam tenere et asserere, atq; adeo praedicta
Decreti extensio tanquam Decreto expressi contraria ipsum genitus demoliretur, atque
destrueret, et decreti destructio dicenda potius esset.

Ratio. Praedicta decreti extensio tandem reproberet sententiam affirmatiuam et ei praedictam
maximam derogaret Constitutioni scripti 4. a Concilio S^{an}cto. V. decreto de peccato originali
innovata, et etiam alijs duabus Cap. V. et Pauli V. a S. Sede apostolica innovatis nam in eis (ut
dictum est) libera unicuiq; relinquatur facultas tenendi et etiam asserendi partem, scilicet negativam

et affirmatiuam. Caterum si per decretum Pauli V. affirmatiua pars in actibus publicis gra-
iam non posset per extensionem decreti praeditam, neq. in actibus priuatis asseri uale-
in nullo casu uel actu asseri uel pronuntari posset, atq. ab eo non esset uiciniq. tuberon
praeditam affirmatiuam partem asserere ut diffiniunt praedita Aeglicia Constitutio.

3a. Ratio praedita decreti extensio tandem reprobatet uiam affirmatiuam et ei grauidicia
maximum inferret quod expresse aduersatur decreto pto Pauli V. in quo sic statuitur.

Per huiusmodi tamen prouisionem Sanctitas sua non intendit reprobare alteram opinionem,
ullum prorsus grauidicium inferre, eam relinquens in eisdem statu et terminis, in quibus
presenti reperiatur praeterquam quoad supra disposita.

Atamen maxima esset sententiae affirmatiuae reprobatio, si cum iam publicis per decretum
quinti nunc denuo priuatim per Decreti extensionem proferti nequiret, sed in perpetuum silen-
tibus delitesceret indigna quae ante cuiusquam conspectum apparere, et dominum labijs con-
ponet. Ex quo illud notabile eidem inferitur grauidicium ut eius probabilitas a S. Sede ap-
licata, penitus extrinqueretur, aboleretur, et auferretur. Nam cum probabile sit, quod uide-
bitur aut pluribus, aut uiciniq. expertis in sua arte si nullius hominis de ipsa sensu, uel iudica-
uatim saltem propter praeditam decreti extensionem proferti, publicari uel uiri posset, per
tota sententiae affirmatiuae probabilitas, quae in doctorum dominum aensu apud alios
confirmae aut euanesceret aut penitus periret.

4a. Ratio. Praedita decreti extensio maximam iniuriam irrogaret Sanctis Patribus et gra-
franco, Athanasio, Nankriano, Chrysostomo, Cyrillo ac Damasceno, Ep. Latinis
Iacobo, Ambrosio, Hieronymo, Augustino, Prospero, Fulgentio, Gregorio, Gregorio
Leoni S. atq. Martino Pope, ac deniq. Demigio, Maximo, Anselmo, Bernar-
dino, Aquinati, Vincentio fener, Antonio Archiepiscopo florentino, Antonio de Saba-
nauentino, Bernardino, venerabili Beda, alijsq. non paucis qui expressis uer-
batiuam sententiam pluribus in suis operibus tradiderunt. Dum propter praeditam
extensionem Sanctorum Patrum clarissima uerba, quibus eam uiam professentur
cuiusquam, saltem priuatim alteri legere, uel communicare liceret: Quod quantum
Patrum uerissima doctrina derogaret, quantumq. ipsorum honori, et praclarissimam
destruat, imo uero, quantum ipsimet Ecclesiae Catholicae suisq. filiis inferat gra-
uium, quantumq. Sacerdotij afferat exultationem nemo est qui non iudicat Sanctorum
auctoritas hoc factu dispertui haberetur, et uilipenderetur Ecclesiae Catholicae quae testatur
Sanctis Patribus praesertim denuntiat ad dogmata fidei diffinienda, et ad oppugnandos
utitur eneruata S. S. auctoritate singulari praedicta, quoad haec omnia peragenda
non sine magna ipsius ruina priuaretur, atq. careret, catholici uero praecipuis armis
que fortunatis, quae ad extirpandas hereses, et conuincendos hereticos uirgare solent
penitus destituti. Verum enim uero hereticis et nouatoribus nostri temporis aduentus quan-
tissimum, et iucundissimum aduenit Sanctos Patres eius eaderet triumphum. Nam
ipsi agere semper tulerint tantum a Sede Aeglicia, et a Sacris Concilijs honorem. San-
ctorum Patrum doctrina fuisse delatum, mirum in modum exultarent, letarentur, et triumphum
si doctrinam ipsorum praeter praeditam Decreti extensionem, obscurari, contemni, et in
perpetui tenebris inuolui conspicerent.

5a. Quinta ratio. Praedita decreti extensio praesertim derogaret Doctori Angelico S. Thoma doctori
grauissimis auctoribus, et ab Antiquitatibus totius Christianitatis potissime uero a

et ab Episcopo, et Capitulo Ecclesie Parisien in patentibus litteris, sub Dat^o apud Gentilia
cum anno 1324. die Jouis ante Sacros cineres approbata in quibus Universitas, Episcopus,
et Capitulum attestantur B. Thomam Universalis Ecclesie Lumen prefulgidum gemmas
radiantem clericorum, florem Doctorum Universitatis Parisien speculum clarissimum
et inignis vita claritate fama et doctrina uelut stellam splendidam, et matutinam resful-
gentem per Dei gratiam nihil unquam sensive docuisse seu scripsisse quod sana fidei, uel
bonis moribus aduersaretur Sed et Urbanus V. in bulla que incipit Laudabilis Deo & ad
Universitatem Solosanam directam post laudatam S^{cti} Thomae doctrinam subiungit. Vo-
lumus autem et tenore presentium uobis iniungimus ut dicti B. Thomae doctrinam tan-
quam ueridicam, et catholicam secernimini eamq; studeatis totis uiribus ampliare. Et Inno-
centius 6us in sermone. Ecce plusquam Salomon sic ait. Huius Doctoris sapientia
precesteris excepta canonica habet proprietatem uerborum, modum dicendorum, ueritatem
sententiarum ita quod qui eum tenuit nunquam inuentus est eum a ueritatis tramite
deuianse, et qui eam impugnauit semper fuit de ueritate suspectus. Et denique mirum
alijs Summis Pontificibus, Clemens 8us in constitutione que incipit In quo nos die
22. Nouembris 1603. sanctum Thomam appellat diuina uoluntatis Angelium,
interpretem. Et in alia constitutione, que incipit sicut Angeli ait. Doctrina Sancti Tho-
mae testis est ingens librorum numerus, quos ille breuissimo tempore in omni disci-
plinarum genere singulari ordine ac mira perspicuitate sine ullo prorsus errore conscripsit.
Nec mirum quod tot encomijs Angelici Doctoris doctrinam Sancti Pontifices extulerint
cum ab Apostolis Petro et Paulo et a Deipara semper Virgine Maria teste Julio
3. atq; a Dei filio sub imagine Crucifixi uirua uois oraculo comprobata sit, ut tes-
tantur Cuius 6us in bulla que incipit Mirabilis Deus, de celebratione festiuitatis S^{cti}
Thomae, et Clemens 8us in utraq; citata constitutione.

quibus colligi potest quanta ueritatis, et maledicentia nota inuri debeant, qui S. Tho-
mam in fide errare dicere et scripto tradere non uent ueriti; eo quod constitutioni-
bus Apostolicis statuitur probabile esse B. Virginem in peccato originali fuisse concep-
tam, et tamen S. Thomas 1. 2. q. 81. art. 3. et alibi dixit, quod secundum fidem
catholicam firmiter est tenendum quod omnes homines praeter solum Christum, ex
Adam deriuati peccatum originale ex Adam contrahunt, alioquin non omnes
indigerent redemptione qua est per Christum quod est erroneum. Hinc college-
runt dictum S. Thomae erroneum esse in fide, quia constitutionibus Apostolicis ad-
uertatur. Ceterum nescierunt neque intellexerunt, et in tenebris ambulant non percipien-
tes Sancti Thomae dictum esse etiam Pauli Apostoli, et secundum Legem ordinariam, et
communem esse intelligendum, quemadmodum et dictum Pauli Omnes in Adam peccau-
erunt, et omnes nascimur filij ira Et quod hic fuerit S. Thomae sensus ex eo euidenter
constare potest quia 3. p. q. 27. artic. 1. et 2. de peccato originali B. Mariae Virginis ea pro-
fesso tractauit, et sententiam affirmatiuam absq; qualificatione defendens altera negatiua
neque heresim, neque erroris damnauit. Unde postea utramque probabiliter esse constituit.

511
Apostolica diffinierint Quare sicut dictum est a Apostolo, quia secundum legem ordinariam est in-
dum absolute prolatum est de fide, et blaspheme quis diceret, quod Apostolus in illo errauit
meritoque propterea esset tanquam hereticus puniendus. Sic et isti qui propter eandem cum
lo sententiam in fide S. Thomam errasse publicauerunt tanquam blasphemus S. Thoma
nianses, et predictarum constitutionum contemptores, et conculcatores seuerè euent oblung
puniendi, et repellendi.

Hic autem preclarissimus Ecclesie Doctor, quamuis B^{me} Virginis deuotissimus exes, ne
dignitati, qua uniuersalis omnium Redemptor et Saluator ab Apostolo denuntiatur
tandem gloriosam Reginam peccato originali obnoxiam arbitratus est: Si enim ab
munis fuisset, non indignus redemptio, et X^{pus} Redemptor omnium nequaquam
tuisset. Si autem redemptio Christi indignus a peccato originali fuit a Christus
hoc autem valde probabiliter colligitur ex fidei diffinitione Leonis Papa allat
S. Augustino Epist. 157. ad Gratianum, quia sic diffiniuit summus Pontifex, Nullus
qui peccati seruus est liber efficitur nec redemptus diu potest nisi qui vere per pe
fuit ante captiuus, sicut scriptum est, Si vos filius liberauerit, vere liberi eritis; Ne
ta hanc affirmatiuam inquam si quis ab uniuersali redemptionis xpi Dom
Beatissimam Virginem que creaturay omnes meritis longe antecellit, exemptionem
assereret dignitati christi valde preiudicaret et ab eius redemptionis Corona
num morale, imo gratiosiore alyis omnibus gemmam subtraheret, qu
modum si quis a temporali Rege Dominio Urbem que eius amplissima de
inter alia domini parte preecipuum habet locum exprimentam, et subtra
esse diceret, maiestati et temporali eius dignitati notabile inferret grau
quod quam agre tulisset summus Pontifex, non est qui dubitet. Ex his
plane inferitur hanc S. Thoma doctrinam tam multipliciter commendat
saltem priuatiuè docendam et asserendam esse, nam alia vana su
canea atq; inutilia essent eius Encomia et laudes, si nec publicè propo
tum, nec priuatiuè propter pram decreti extensionem de ea sermo haberi pos

Pa Ratio. Inreduta decreti extensio esset parare et iniicere laqueum discipulis
quo eorum animie Caperentur, et daemone obsequio miserime subicerentur,
Pyrones qui sane S. Thoma inquam legunt et discunt ut eam plenus et p
Intelligent, inuato sciendi desiderio, quo omni homo naturaliter sure
Doctores consulere compellerentur. Isti vero suoi docendi occasionem
tanquam imbræ a quibus aqua naturali suo cursu profluunt, Eloq
prientia sua emitere, et ignorantes discipulos visitare, nisi vni vbi
inferrent, non pretermittent, conceptum enim sermonem continere q
poterit? Alij autem in doctrina S. Thoma magis versati argumenta
difficultate (que in hac materia sunt plurima et intricata) facile un
Magistris et vni doctissimis, propter sciendi oalem cupiditatem tratabat
que enim mortalia peccata non cogit sacra et naturali serendi summe
at

at vero à S. Sede apostolica tanquam ab omnium matre maxime cauendum est, ne filijs suis instruat, et pareatur laqueus, quo ferè omnes illaqueantur et in eternum miserimè pereant.

7^a Et ultima ratio. Prædicta decreti extensio si fieret esset posmodum valde nocua diffinitioni fidei à S. Sede Aplyca in hac materia fienda siquidem ea sententia in hac causa à Sede Aplyca erit potius diffinienda, que magis pietati fidei est conuena et que magis sanctorum auctoritati conuendat. Ea autem est, (inquit S. Bonaventura in 3. sent. d. 3. q. 2.) affirmatiua scilicet, quam ut probet, altera securiorem esse tradit, et pietati fidei, et sanctorum auctoritati magis esse conformem. Summum sub his uerbis confirmat. Et si mater dei habenda sit in reuerentia et magna circa ipsam habenda sit deuotio, multo maior est habenda erga filium, ex quo ipse ei omni honor et gloria. Et ideo quia respectat ad excellentem dignitatem christi, quod ipse sit omnium saluator, et redemptor, et quod ipse omnibus aperuit paradisi Januam, et quod ipse pro omnibus mortuus est nullatenus ab hac generalitate Beata Virgo Maria excludenda est. Nam cum matris excellentia ampliatur, filij gratia minuitur, et si mater offenditur, que magis uult filium extolli quam seipsum, utpote creatorem quam creaturam. Quod autem quod affirmatiua scilicet auctoritati sanctorum magis conuendat probat; Quia communiter sancti cum de materia isto loquuntur, solum ipsum excipiunt ab ista generalitate qua dicitur omnes peccauerunt in Adam. Nullus autem inuenitur dixisse de his quos audiuiimus auribus nostris originem Mariam à peccato originali fuisse immunem. Hec S. Bonaventura, quibus uerbi satis aperte testatur S. Eulieb^{us} Doctor, nullum uig^o ad sua tempora patrem extitisse, qui sententiam negatiuam tenuisset, sed neque post eius tempora extitit. In cuius rei confirmationem fertur à nonnullis uiris fide dignis eisdemq^{ue} grauissimis atq^{ue} doctissimis, qui Epamin^{um} Suius cause coram S^{mo} D. N. Paulo VI. (post publicationem prædicti decreti) ad instantiam Episcopi Carthagenens^{is} oratoris Regis Catholici facto interfuerunt, fuisse coram Sanctitate Sua liquido ostensum quillum ex sanetis Patribus, neq^{ue} etiam ex adductis à negatiua scilicet defensionibus eam uerè et realiter tenuisse, atq^{ue} ideo decreti facti penituit, summum Pontificem de hac ueritate, et de tota causa plene ac perfecte informatum et Catholico Regi pro diffinitione parti^{is} negatiue uolentius instanti, scripsisse, ut ab sua instantia abstineret et quia si diffinitio nis opus ipse assumpisset, affirmatiuam scilicet, iuxta S. Patrum sensum de fide stabilie atq^{ue} diffinie debuisset.

Hinc satis aperte constat quanti estimanda sit hæc affirmatiua scilicet, et quod conuulsa non sit, neq^{ue} ab ore hominum profliganda. Sum quia negatiua parti^{is} assertores si illa de fide diffineretur contemplantes fuisse ante despectum Sabitam atque contemptam difficulter eam amplecterentur, imo et sue mortui adserere contenderent, falsis de Sede aplyca conuolentem, quod causam non ut ignis merita

exigebant, considerasset, cum etiam, quia postquam in id affirmativa fuisset
diffinita, iustam querelam haberet, quod a sede apostolica male tractata et spre-
ta fuisset, et quae libera est tanquam anuilla foras fuisset erepta. Libera enim ipsa est
petri temporibus in domo Eulidis Sancti S. S. lue coelitus infusa applausibus
et comprobantibus nutrita et exaltata. Deus autem Abrasae ad sedandam
iurgia, domi suae orta, non liberam, sed anuillam eyri praecipit, dicens:
anuillam et filium eius. Anuilla est sententia negatiua, quae clam furtiue in
domum Eulidis cepit introduci, filii, eius acerrimi defensores, eos a se eyri
propulsari ad contentiones et iras in domo Eulidis excitata, sedanda, sibi
dictum putet, summus Eulidis Pontifex, et Pater omnium.

Ad rationem dubitandi respondetur ex his quae S. Thomae tradit 2^a 2^a q^o
art. 7. ubi ait: quod bona spiritualia quae sunt de necessitate salutis non
praetermittenda, propter scandala passiva vitanda. Si autem non sunt de necessitate
salutis, aut scandala passiva procedunt ex materia, cum scilicet aliqui volunt
dare sibi spiritualia bona, scandala conuitando, tunc non sunt dimittenda
ritualia bona sed contemnenda sunt scandala, tale fuit scandalum Pharisaeorum
qui de doctrina Domini scandalizabantur, quod est contemnendum
docet Mat. 18. Aut scandala passiva procedunt ex ingratitudine et malitia
sunt scandala perfillorum, et tunc spiritualia bona vel occultantur, vel interdum
sunt differenda. Si periculum non imminet quousque reddita non sibi scanda-
lizent. Quod si post redditam rationem sibi scandala darent, iam videntur ex
malitia procedere et tunc non sunt propterea spiritualia opera dimittenda.
vitanda scandala in materia conceptionis sextae q^o Constitutione Graue enim
Luis V. Aliam super speulam, et Paulus V. tertiam Regis pacifici ediderunt
quibus utramque controuersiam partem tanquam probabilem et ab omnibus
posse statuentem omnem scandalizationem praesiderunt. Qui enim scilicet
patere poterat aditus, cum Eulidia fore multiplicatis Constitutionibus ap-
doceat, ex neutra sententia scandalum posse oriri: Neutram vel omnem
scandalum praebere? quamlibet tutissime defendi? Verum quia Praedicta
vel assertoria negatiua in id imperiti eam contra summorum Pontificum
stitutionem plebi quasi de fide proposuerunt, vel exaggeratione tali quod
populis tanquam de fide appaerendit, Camenim de fide esse quidam
in Hispania predicauit, et Hizali alij, et in suis praedicationibus alij
marunt ipsi sunt qui scandalum in populis generauerunt, imo ipsum
inobedientiam Constitutionum apostolicarum conuitauerunt, et mille artibus
minis, et terroribus commouerunt, ut negatiuam inquam mordicam tenent
et affirmatiuam perquisitis diis haberent, et inmaniter inuequerentur
alij hac conaguit ut puerum in armatum, et gladio acinctum de-

unt mortem affirmatiua sententia afferentibus minantem sub his verbis: Quien dixer, que mi Madre en pecado se concebida yo lo quitare la vida. Quasi snia affirmatiua contra ipsum esset, et non potius sue Dignitati ampli- scanda valde conueniret. Nam si negatiua snia in Virginem apparet affir- matiua pietati fidei, et xpi Uniuersali Redemptori Dignitati est magis consona, ut iam supra fuit explicatum.

Quod si negatiua snia defensores ut parerant in hac materia iuxta applica mandata predicasset, nulla rone sepeulus de affirmatiua snia predicatione scandalum sumpsisset. Quamobrem Paulus V. episcopus scandala ex assertione huius affirmatiua snia in publicis actibus in populo xpiano exorta scandalala esse pusillorum decretum predictum edidit, quo prohibuit eam publice doceri, tamen defensoribus huius snia liberam reliquit facultatem eam priuatiu afferendi ut quilibet posset de eius probabilitate reddere conem. Quod et priuatiu per domos quando se ougio offerebat, fecerunt, ut modo negatiua partii defensores allegant et acceptantur. Et cum subiungant scandala huius post redditam rationem per- durare atq; propterea pram decreti Exentionem a S. Sede Aplica stabilienda esse procul dubio et ipsi fatentur scandala illa iam non ex Infirmiitate et igno- rantia sed ex malitia procedere, et iam non scandala pusillorum, sed maligno- nantium esse. Hec enim propria natura et conditio est scandali pusillorum ut reddita sufficienti rone ut scandalum esset omnino cessare debet, quod si non cessat, iam pusillorum scandalum non est, sed ad scandalum transit Phariseor iam non ignorantium et infirmorum scandalum esse potest sed malignantium, quod etiam ex duplii alio capite comprobari potest.

Quia illud scandalum dixit S. Thomas loco citato ex malitia procedere, cum scilicet aliqui volunt impedire bona spiritualia, at omnes fere negatiua partii defensores, in hoc unum contendunt, et hoc unum certatim moluntur, ut scandali ab ipis ex Inindustria conuitati sniam affirmatiuam impediant, labefactent, et funditus euertant.

Hoc etiam constat ex contumelijs et Inuirijs quas frequentissimay in ore versant ne- gatiua sentia defensores, quibus ob inuicem et falso confirmatam suam de fide sniam alterius snie affirmatiua assertores appellant inqrios et S. Virgini inimicos, ac inqriatores, et alia similia proferunt ore maledicis, negientes his etiam contumelijs et opprobrijs sanctos Patres qui ita omnes senserunt affiere, imo etiam ipsam Eulensiam inqriam vocare quo sniam affirmatiuam ut probabilem proposuit, liberam facultatem tribuendo illam tenendi; Sed isti Doctores in exuere se inqrios ostendunt Eu. rebelles, Excommunicatos, Suspendos, et irregulares. Omnes enim

113
Sapientia ipsa facta vicurrunt, qui talia iurant contra expressa Aeglid mand
cum ergo nunc scandala oium serie defensorum negatus partu ex malitia ve
est suboriatu, deneganda est ei omnino à Sede aplice pta decreti extensio
nullo modo ab eadem est permittendum, quod propter d. Scandala affirmatiua
occultari, vel priuatim aseri, minimè possit, quia (ut sapienter S. Thomas
propter scandala ex malitia non sunt spiritualia bona occultanda vel diti
Quin potius deberet Summ. Eulid Pontifex prohibitionem à Paul. V. in sua
factam quod publicè affirmatiua omnia non aseratur propter scandala ex
pusillorum, (cum experientia sit compertum, iam scandala illa transi
scandala malignantium, et ex malitia post redditam sufficientem ratione
procedere,) secundum temporij exigentiam tollere et annullare atq ad diff
Constitutionum Sixti 4. Ly. V. et Paul. V. omnia reducere, si enim
predicta penitus sopirentur, tumores et ripa cessarent, Doctrina S. Thomae
à Sede aplice toties fuit commendata à sua iniuria vindicaretur, Justitià
inter utriusq partu defensores, constitueretur, qua deuotius B. M. Virgo ab om
illi coleretur, et perpetua pax atq tranquillitas, qua in Eulid tot saec
ante psum Decretum viguit, feliciter restituta floeret.

Finis primi dubij.

Dubium Secundum

An nomen sanctificationis ex Missali et breuiario
ordinis Predicatorum pro festo B. M. Virginis
quod 8^a Decembris ab Ecclesia celebratur, ex-
pungi nunc debeat, et loco eius nomen Con-

ceptionis supponi?

Ratio dubitandi est, quia videtur expedire ordinem Predicatorum Eu. Rom
que verbo Conceptionis pro pta festiuitate utitur esse in eo confirmandum.
responsione dubij sit conclusio. Nomen sanctificationis est omnino retin
et expedit valde, et festo et Ecclesia Romano et ordini Predicatorum que
eius Missali et breuiario minimè expungatur; Probatu conclusio que
efficacissimis rationibus.

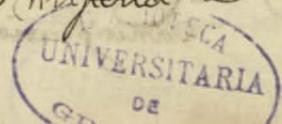
1^a Ratio. Nomen sanctificationis vltatissimum est in sacra Scriptura et
Joan. io illud sibi applicuit, dicens, quem pater sanctificauit et misit in mundu
Et de xpo Luc. 1. dixit Angelus Beate Virginis Et quod ex te nascetur sanctu
vocabitur filius Dei. unde communiter dicunt sancti Patres expsum sanctu
esse et Ecclesia nomen sanctificationis tribuit B. Virgini ex illo loco psal.
sanctificauit

sanctificavit tabernaculum suum altissimus, quem S. Thomas offert, et de eadem Beata Virgine intelligit 3. q. 27. art. 2. in arg. Sed contra, cum ergo nomen sanctificationis communiter pro filio et pro matre usurgetur, non est cur apud ordinem Prædicatorum in usu esse non possit, et à sui tibi deleberi mereatur, præsertim pro antiquissimo festo ab ipso suo nomine celebrato.

Ratio. Mysterium quod in hoc festo ab Eu. celebratur, aptius, distinctius, et clarius per sanctificationis, quam per Conceptionis nomen explicatur, non ergo illud reperi, et eius loco ab ordine Prædicatorum admitti debet. Probatur assumptum, Eulid in hoc festo non celebrat aliquam ep. duabus opinionibus quia una ex illis à parte rei falsa est, et utraq. iuxta Constitutiones Apostolicas est probabilis, atq. adeo incerta, dubia, et potest esse falsa, imò iuxta Aristotelem, multa falsa sunt probabiliora veris, sed celebrat rem veram, certam et indubitata, quia est Columna et firmamentum Veritatis, et nequit decipi, imò neq. exponi periculo evadendi. Res autem certa que ab Eulid celebratur, est Sanctitas et puritas Beate Virginis abstractens ab hoc, quod hoc illi contigit per præseruationem, vel per emundationem à peccato. Et hoc modo sumpta Sanctitas Beate Virginis est res certissima et indubitata. Et quis non videat quod Sanctitas aptius, distinctius, et clarius per Sanctificationem quam per Conceptionem exprimitur? Sanctificatio enim solum dicit actionem qua quis Sanctus efficitur omnino, abstractentem à modis quibus Sanctus fiat, vel ex non Sancto, Sanctus, vel ex peccatore Sanctus, sicut Substantia solum dicit id quod per se existit, abstractens à corporea et incorporea, atq. propterea nomen Sanctificationis ex sua propria et immediata Significatione tantum importat Sanctitatem abstractentem à modis, quibus illa fiat; Nomen autem Conceptionis ex suo proprio Conceptu, non significat Sanctitatem ut de se clare patet. Quare Sanctitas et puritas Beate Virginis per Sanctificationis nomen ex vi vocabuli distinctè explicatur, non autem per Conceptionis vocem, atq. adeo mysterium quod ab Eulid in suo festo celebratur, aptius, distinctius, et clarius fidelibus omnibus per Sanctificationis quam per Conceptionis nomen aperitur.

Ad dies S. Vulgus existimat per sanctificationis nomen emundationem Beate Virginis à peccato celebrari, non ergo per illud nomen aptè mysterium ab Eu. in hoc festo celebratum declaratur.

Respondetur tamen parum referre, quod vulgus imperitum hoc mysterium sentiat, quia et falso existimat per nomen Sanctificationis significari, quod Beata Virgo ab aliqua macula fuerit emundata, et nihil. Eu. propter huius vulgi sensum ab illa festiuitate non debet Lurisdictionis nomen, sed sub illo ipsam aptissime celebrari consuevit. Et enim vulgi iudicium errore plenum, ut S. Augustinus ait, lib. 1. de Ciuit. Dei, Et ut Melior Chanus Epus Canariens, lib. 3. de Logis Theologicis c. 2. auctoritatem Porphyrii, et aliorum sapienter asserentium induens asserit diuina mysteria Deo non

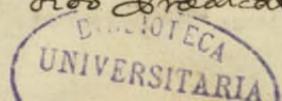
patitur in aures vulgi innoxie pollutay. Quid enim populus est (teste Chryost. Som
in Jo. nisi quidam tumultus perturbationis plenus ex stultitia maiori ex parte com
atq; temere compositus, ad instar fluctuum maris, varia et pregnantis sententia saepe
mero iactatus? quamobrem contemnendum esse vulgus, nec sequendum sed persequen
endum, sapientes viri iuxta Celestini Ep. suam c. docendus definit. Et semper
arbitrati, et in nro casu instruendum est atq; docendum nomen emundationis non
dationem, a peccato Sed ^{Beate} Virgini Sanctitatem et puritatem esse intelligendam
Dies 25° si miserium quod ab Eu. in hoc festo celebratur aptius et distinctius per
tificationis nomen quam per Conceptionis nomen exprimitur cur Eu. a. Rom.
qua Spiritu Sancto legitur hoc festum Conceptionis nro celebrari decrevit?
Respondetur Sapientissimi ab Eu. Romana id factum esse, ut certum diem designaret
Beate Virgini celestis gratia Sanctitas diuinitus fuit infusa, et sicut
Beate Virgini festiuitatibus celebrandis, semper Eulid. diem certum
et post diem Annuntiationis, Natiuitatis, Purificationis, Visitationis, et
tionis ita expediens indicauit Eulid., ut festo suo diem certum minimum
tionis stabiliret. Duo enim sunt que in hoc festo celebrantur, et Beate
Sanctitas, et dies que sunt imperita. Dies nomine Conceptionis, Sanctitas, aut
Sanctificationis vocabulo aptissime demonstratur, Et ut hoc duo simul in
festis ab Eulid. celebrari omnibus feret conspicuum, Sicutus q. qui in
cum precepit, celebrationem predicti festi sub nomine Conceptionis
adhortatus postea celebrantibus fratribus Predicatoribus Rome Capulum
generale et statuentibus primum festum nomine Sanctificationis sub
duplii per totum ordinem esse celebrandum, Statutum suum confirmauit
gratum fuisse arbitrari summy Eu. Pastor ut quando dies sui celebr
sub nomine Conceptionis ab Eulid. Romana colitur Sanctitas Be.
sub nomine Conceptionis eodem die ordi Predicatorum relinquatur ce
da. Unde non leui modo vero grauissimum et suu festo et Eu. Romana
ferret preiudicium, si quis festum predictum ab ord. Predicatorum
nomine Sanctificationis, celebrandum prohiberet, tolleret enim ab Eulid.
ae a fidelium mentibus et memoria Intelligentiam et representationem
ij quod in hoc festo ab omnibus modo sub illo nomine celebrari et coli dignetur
Successu namq; temporis sui Intelligentia fidelibus tam necessaria et Beate
Virgini excellentie et dignitati, tam consona sepulto Sanctificationis nom
quod illam omnibus quotannis representabat et ob oculos ponebat, perpe
obliuioni traderetur.

3. Ratio. Ordo Predicatorum ab sine quo ritum celebrandi hoc festum sub
Sanctificationis retinet ex Conceptione Sedi Apud etiam Sicuti q. post iam
edit

entiam ab illo Constitutionem, cum præcelsa ut dictum est et constat clarè ex Sistorij
 authenticy ordinis, sed manifestius ex diplomatibus Aplicis concessis, videlicet à Summis
 Summi Pontificibus, iuxta exigentiam impressionis librorum Breviarum ordinis in
 Breviarij et missalis eius ordinis usq; ad præsentem diem per extensum Impresis.
 Quibus Summi Pontifices præcipiunt alumnis ordinis subscribere et panis ut in diuino
 officio teneantur seruari dispositionem Breviarij, et missalis, qua die 8. Embis ex
 preste statuitur fieri officium et missam de Beat^{ma} Virgine, sub nomine sanctificati.
 Insuper in autis fiium Capitorum generalium 1481. 1484. 1505. de Sicutu et Conessione
 Sedis aplice celebratorum inuenitur statutum valde antiquum, de celebrando Sicuti festo
 sub nomine sanctificationis, quod semper in toto ordine fuit acutaret Ap^{ca} et Sicuti.
 Generalium ab omnibus obseruatum ut videre est in ult^a editione Romana
 prædictorum librorum ibid. et ibid. ac in omnibus alijs præcedentibus quod
 in Martyrologio ordinis Salamantice et Romæ postea impresso sub Generali Sera-
 phino Qualli, et sub Generali Hieronymo Pauere inuenit nomen Conceptionis
 et non Sanctificationis, iniuria Typographi factum esse constat, quia in Calendario,
 Breviario, et Missali ordinis sub ydem Generalibus impressis, quibus ordo in diuino
 officio utitur, nomen sanctificationis et non conceptionis est reparatum. Et Mar-
 tyrologia illa statim ac in manus fratrum deueniebant in ipsi corrigebantur, deleto
 nomine Conceptionis et apposito nomine Sanctificationis.

Quare cum hæc celebratio sub nomine Sanctificationis Condi. tot Ap^{ca} Const^{ca} ordinis
 Predicatorum sit concessa approbata et confirmata non absq; Sedis ap^{ca} contemptu,
 Sanctificationis nomen a Breviario ord^{is} expungetur.

Ratio. Delere hæc temporibus Breviario ordinis Sanctificationis nomen ad Instan-
 tiam negatiue partis defensorum, cederet in maximum ordinis dedecus, Infamiam,
 et ignominiam. Nam si contentio nulla esset absq; opprobrio posset idemmet ordo
 mutare Sanctificationis nomen ut nonnulli alij ordines fecerunt. At modo
 quando fratres Minores et Latres Societatis JEM Sanctorum Patrum a seipis (Ho-
 ma et Bonauentura affirmatiuam omnia funditus conantur euertere et
 Predicatorum ordinem propter eius sine perpetuam assertionem, et Sanctorum
 Patrum defensionem, inmani odio prosequentes, et infinitis prope modum laboribus
 et angustijs reparant illis omnibus per Dei gratiam viriliter iam superatis non
 patietur ordo sane iniuriam sibi ab illis irrogari, sed usq; ad sanguinis effusionem
 (si per Concessionem Sedis ap^{ca} ei liceat) resistet, nedum nomen Sanctificationis
 eorum opera expungitur de comparata victoria aduersarij gloriante populis et
 gentibus dolore huius conuersantibus dicant se victores extitisse, et de ord^{is} Predica-
 torum Victor atq; de errore sua sententia coniuncto glorie suæ præse. Quare in-
 stanter, Instanter et Instanter sumi apud Sedem aplicam ordo Predicatorum

qui eandem eiusq[ue] Catholicam fidem tot annorum seculis professo sanguine, vi-
pendio, ac singulari doctrina mira cum probitate coniuncta, breuiter statutus est.
vintus, contendet, ut non permittat Summus Eu.² Sacerdos ordinem sibi sibi
et in omnibus obsequentissimum, hac infamia apud populos affici et eorum la-
taerari. Nam alia ordo insigni Sanitate, et omni literarum genere ornata
in Sonorem apud omnes semper habitus, veniret in opprobrium cunctis gentibus.
doctrina que tanquam fulgentissimum sidus totam Ecclesiam illuminauit, sua
ignominie tenebris obscuraretur, eiusq[ue] Predicatio que hereticorum et alio-
rum peccatorum malley semper sua, ob sanctam causam ab ipso contempta, uberrimum
Sacerdotum protulit fructum demereri minime referret et qui sedis apostolice aduersus
Hereticos, acerrimus fuit propugnator, ab eisdem faule despiceretur. Quam
S. D. Nostri Ecclesie Romanae partes esse videntur ordinis Predicatorum tam
sapientis, et obediens, sibi gloriam et honorem defendere, eiusq[ue] causam tanquam
propriam suscipere, ignominiam ab aduersariis sollicitè et proprio per
ipsum a se degulsi omnino propulsare.

Ad rationem dubitandi resp. in rebus que fidei sunt necesse est ut Eu.² Romanae
alia eius partes, tanquam suo cogiti conformentur; ceterum in alijs que ad
non spectat, sed ad ceremonias ritus, et modos celebrandi Eu.² pulchritudo
epigit in membris varietatem quippe cum in sacrum rerum diuersitate
venusta, et decor mirabiliter appareat; De Ecclesia scriptum reliquit
Psalter Psalm. 44. Astitit Regina a dextris tuis, in vestitu deaurato,
cunctata varietate, vestitu deaurato fidei formata Eu.² est, Varietas autem
diuersitas aliarum ceremoniarum, unde in Ecclesia antiquiore ordinis
distincto Breuiario et Missali à Romano vsunt, et haec utuntur
et ordo Predicatorum et Eu.² S. Petri de Urbe in choro Psalterium de-
num legit, cum tamen tota Romana Eu.² Psalterio secundum editionem
70. interpretum, in officio utatur. Et de illo Psalterio intellexit S. I. B.
cum in regula c. 3. prescribit quod Clerici faciant diuinum officium secun-
dum ordinem S. L. B. excepto psalterio vno etiam in Capella S. D. N. in ca-
brante solenniter eodem S. Subdiaconus praeter morem Eu.² Rom.² absq[ue] sola
sancti S. Sauram et ipse S. manu sinistra ipsius suscipit, (sicut faciunt per
et per fistulam sanguinem Christi sumit, Haec omnia et alia dissimilia ad ceremoniarum
rituum varietatem pertinentia non modo Eu.² Rom.² splendorem ac decorem con-
nuunt, quin potius augent, ornant, et vehementer illustrant; Quod autem ordo
antiquissimo sanctificationis nomine dimisso concepti vocabulum denuo recipere
debeat, quantamque ex sua puritate et seculo et Ecclesia Romana et ignominie
sua iniuria satis abundè superius fuit demonstratum

Finis 2. Dubij.

Debit

Anhis temporibus expediat quod Sancta Sedes Apostolica
causam de Beate Virginis Conceptione pro Eu.^a pace et tran-
quillitate per fidei definitionem terminet atq; absoluat?

Ratio dubitandi est quia grauisissimi Doctores sentiunt hanc causam non esse diffinibilem
ab Eula^a utramq; partem quia non est respectu ad fidem, et ideo Eu.^a utramq; partem sub
gramine positam dereliquit. Nam si ad fidem pertineret una ex partibus a parte rei esset
heretica, et falsa, et non posset ab Eu.^a tanq; probabilis sustineri. Sed nihil in responsione
dubij est prima conclusio. Expediit ut Sancta Sedes applicat ad pacem Eu.^a procurandam et
seruandam et ad veritatem in re dubia declarandam causam de Conceptione de fide diffiniat
at, Probatur solutio duabus efficacissimis rationibus.

Ratio. Omnia decreta Summ. Pontificum ad tollenda scandala content.^a et iriga, et ad com-
ponendam pacem inter utriusq; partis Suius de Conceptione controuersis defensores per modum
provisionis Sacerdotum facta non fuerunt sufficientia, ut aduersary (vixote negatiua partis as-
sertores testantur) ad supradicta omnia consequenda, uniuersum ergo et efficacissimum remedium
supereest (quandoquidem alia a negatiua partis defensoribus adiuncta non subsistunt)
ut Sancta Sedes Applicat sua definitione tanquam gladio amigiti utriusq; partis
defensorum calumnia profundat et Veritatem de fide tenendam omnibus patefaciat
Sae enim uniuersi fideles grato animo suscipient, amplectentur, et venerabunt
et sub illius umbra inno pacis foedere inuito conquiescent.

Ratio. Paulus V^{us} prefatum decretum ad instantiam vni^{us} negatiua defensorum edidit
quo vni^{us} affirmatiua in publicis actibus aseri ad tollenda scandala, iurgia, et dissen-
siones prohibuit, quousq; archy Sui a Sede applicat erit diffinitus, vel per Sanctitatem Suae
et Sedem Applicat fuerit aliter ordinatum: Sed negatiua vni^{us} assertores adhuc
conqueruntur per d. decretum non fuisse plene a Sede applicat profectum cum
adhuc permaneant scandala et iriga, et Sae cum ex malitia procedant nunq;
cessabunt etiam si quod ipsi exoptant, consequerentur, quousq; causa per diffinitio-
nem fidei terminetur; Ergo expediit ut S. Sedes Applicat quod insinuauit in
Constitutionibus et decretis Applicat tandem perficiat.

Quod ordo Predicatorum humiliter et instantissime supplicat Sae Sanctitati quat.
hoc suavissimo et efficacissimo pari et tranquillitati Eu.^a Catholica consulat remedio.
Conclusio. Quando S. Sedes Applicat alijs grauisissimis negotijs distenta sane causam breui
tempore absoluerit per definitionem fidei roqueat; et interim remedium aliquod pro
sentibus malis adhibere velit, illud unum efficiat, ut utriusq; partis defensoribus
vni^{us} vero et omnibus fidelibus silentium super Sae materia irigenat. Probatur
conclusio duplici ratione efficacissima.

Ratio sumitur ab exemplo, in Sae eadem causa, que apud Germaniam rorer fuit

115
Prædicatorum et Minorum verfabatur Alexander 6us iuxta uocis sui oraculo ad
Memorandum ^{sum} Sacerdotum Sacerdotum Sabinen^{is} ordinis Prædicatorum Protectoris, et
Albanen^{is} ord^{is} Minorum Viceprotectoris, die 16. februarii anno 1502. uniuersis
bis utriusq^{ue} ordinis in partibus Alemannie commorantibus præcepit
Bullam sup^{ra} scriptam obseruarent, addens ut nullus sub censurâ et pœnâ in d^{ic}
contentis et sub pœna priuationis officij prædicandi directi vel indirecti
careat, vel prædicari faceret, vel quomodolibet alter sermonem ad populum
de conceptione B^{eatæ} virginis Mariae uolens silentium totaliter coram
de hac materia sub eius censurâ obseruari; oraculum autem præcipit Leo
Redemptorij. Sub dat^{is} Rome in edibus ædificariu^m dd. Cardinalium
die ultima Martij Pontificatus Alexandri 6^{ti} anno 2. Joannes B^{ea}
de mandato J^{osephi} Laurentij Bouatij de mandato
Quod ergo Alexander VI. tunc fuit prædicatoribus et minoribus Alem
faciat nunc S^{anctus} D^{ominus} n^{oster}, induens super hac materia sub eisdem censurâ non so
Prædicatoribus et minoribus, sed alijs omnibus fidelibus, ut nee publice, nee priuatim
sermonem inducant, sicut ed^{ictum} fuit P^{apæ} 2° in illa controuersia habita à prædicatoribus
et minoribus, An diuinitas separata fuerit à sanguine Christi in
effus? Nam quamuis fies Prædicatorum qui partem negatiuam tuebantur
sanct^{issimo} ad. conuincerent et gloriosam de eis reportarent uictoriam, sancta
Sedes Apostolica, et fratrum minorum ordinis de Eu^{ropa} benemeriti honori præ
non solum illis sed omnibus super hac controuersia perpetuum imponit si
quo sanctissimo Decreto sedata penitus fuit illa tempestas et facta fuit in
tranquillitas maxima. Quod etiam in hac altera de conceptione controuersia
modo conuincet, si fidelibus omnibus silentium, et publicè et priuatim sub
censurâ indicatur.

2^a Ratio. Nunquam hæc pax et tranquillitas in Eu^{ropa} expectari poterit si uni
parti silentium imponatur et alteri libera loquendi, et alterius partis de
reparandi inquietandi et molestandi facultas relinquatur. Semper enim
illam unde contentiombus et rixis unde scandala oriuntur persequi
oportet ergo ad tollenda scandala omnesq^{ue} dispensationes, uirgia et controuersia
quod utraq^{ue} pars silentio conuincatur. Quod et eleganter ad
Inditutum ponderauit S. Greg. lib. 5. mora. c. 3. et lib. 18. c. 28.
locum Apostoli ad Galatas 6. Mihi mundus crucifixus est et ego mundo
solum enim Ap^{ostolus} se mundo mortuum, sed etiam ipsi mortuum esse se statuit
neuter alteri molestia inferre possit. Nam si duo fortasse in uno loco sint quod
unus uiuus, alter uero sic mortuus, et si mortuus uiuentem non uidet neq^{ue}
uiuus tamen mortuum uidet, ac iniurijs et molestijs reparare potest. Si ergo sermo
de conceptione affirmatiua silentij perpetui publici, et priuati morti donetur

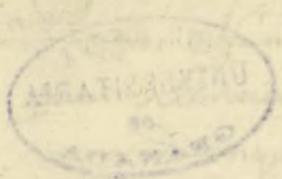
negativa viua remaneat, utpote que loqui possit. Sae illa opprobrijs, contumelijs, iniurijs, ex quibus scandala uirgia, et ripae subouentur, perpetuo molestabo sunt et hactenus fecit, ut experientia compertum est, et partim dubio primo est innuatum. Si autem utraq; Inia à S. Sede apud silentij publici et grauati morte sepelatur neutra alteram molestia afficiet, et inuindissima infata. Eue. tranquillitas, et desiderata iam diu pag omnino conseruet, et omnibus conspicua feluiter appareat.

Rationem dubitandi cess. causam hanc esse diffinibilem ab Eue. sum quia ita insinuant summi Pontifices suis Constitutionibus et decretis ap. dicunt enim quousque id sit à S. Sede apud decifum seu diffinitum, etiam quia si causa conestio nis quoad alios omnes homines spectat ad fidem, et est diffinibilis ab Ecclesia imo de facto fuit diffinita. Cur ergo quoad B. m. virginem non spectabit ad fidem, et erit ab Ecclesia diffinibilis? Quod vero Ecclesia utramque partem ut probabilem interim statuerit, fecit, quia habet rationem probabilem dubitandi. An B. m. uirgo eo privilegio peculiari sit à peccato originali immunis. Neg vero diffinitur Eue. esse de fide quod utraque opinio sit probabilis (si enim non posset propterea altera ex illis de fide stabiliri) sed permittit utramq; à fidelibus tanquam probabilem sustineri, quousq; ab Ecclesia altera earum de fide diffiniatur. Haec dixerim obedientiae vinculis adstrictus, sed ea omnia censura et correctioni Sanctae Sedis Apud atq; eius Romanae Ecclesiae catholicae subycio. Romae in Conuentu Sanctae Mariae super Mineruam die x. Aprilis 1622.

J. Petrus Joannes Saragosa de Heredia Magister.

111
The first part of the report is devoted to a general
description of the country and its resources.
The second part contains a list of the principal
industries and a description of the principal
cities and towns. The third part contains a
description of the principal rivers and lakes.
The fourth part contains a description of the
principal mountains and hills. The fifth part
contains a description of the principal forests.
The sixth part contains a description of the
principal minerals. The seventh part contains
a description of the principal animals and
plants. The eighth part contains a description
of the principal diseases. The ninth part
contains a description of the principal
religions. The tenth part contains a
description of the principal languages. The
eleventh part contains a description of the
principal customs. The twelfth part contains
a description of the principal laws. The
thirteenth part contains a description of the
principal arts and sciences. The fourteenth
part contains a description of the principal
literature. The fifteenth part contains a
description of the principal music. The
sixteenth part contains a description of the
principal painting. The seventeenth part
contains a description of the principal
architecture. The eighteenth part contains
a description of the principal sculpture. The
nineteenth part contains a description of the
principal medals. The twentieth part contains
a description of the principal coins. The
twenty-first part contains a description of the
principal stamps. The twenty-second part
contains a description of the principal
seals. The twenty-third part contains a
description of the principal signatures. The
twenty-fourth part contains a description of
the principal marks. The twenty-fifth part
contains a description of the principal
brands. The twenty-sixth part contains a
description of the principal marks of
distinction. The twenty-seventh part
contains a description of the principal
marks of honor. The twenty-eighth part
contains a description of the principal
marks of nobility. The twenty-ninth part
contains a description of the principal
marks of royalty. The thirtieth part
contains a description of the principal
marks of divinity. The thirty-first part
contains a description of the principal
marks of sanctity. The thirty-second part
contains a description of the principal
marks of holiness. The thirty-third part
contains a description of the principal
marks of purity. The thirty-fourth part
contains a description of the principal
marks of innocence. The thirty-fifth part
contains a description of the principal
marks of wisdom. The thirty-sixth part
contains a description of the principal
marks of knowledge. The thirty-seventh part
contains a description of the principal
marks of skill. The thirty-eighth part
contains a description of the principal
marks of strength. The thirty-ninth part
contains a description of the principal
marks of courage. The fortieth part
contains a description of the principal
marks of valor. The forty-first part
contains a description of the principal
marks of honor. The forty-second part
contains a description of the principal
marks of glory. The forty-third part
contains a description of the principal
marks of fame. The forty-fourth part
contains a description of the principal
marks of reputation. The forty-fifth part
contains a description of the principal
marks of respect. The forty-sixth part
contains a description of the principal
marks of esteem. The forty-seventh part
contains a description of the principal
marks of admiration. The forty-eighth part
contains a description of the principal
marks of awe. The forty-ninth part
contains a description of the principal
marks of reverence. The fiftieth part
contains a description of the principal
marks of devotion. The fifty-first part
contains a description of the principal
marks of piety. The fifty-second part
contains a description of the principal
marks of charity. The fifty-third part
contains a description of the principal
marks of kindness. The fifty-fourth part
contains a description of the principal
marks of gentleness. The fifty-fifth part
contains a description of the principal
marks of meekness. The fifty-sixth part
contains a description of the principal
marks of mildness. The fifty-seventh part
contains a description of the principal
marks of sweetness. The fifty-eighth part
contains a description of the principal
marks of softness. The fifty-ninth part
contains a description of the principal
marks of pliancy. The sixtieth part
contains a description of the principal
marks of flexibility. The sixty-first part
contains a description of the principal
marks of adaptability. The sixty-second part
contains a description of the principal
marks of versatility. The sixty-third part
contains a description of the principal
marks of resourcefulness. The sixty-fourth part
contains a description of the principal
marks of ingenuity. The sixty-fifth part
contains a description of the principal
marks of inventiveness. The sixty-sixth part
contains a description of the principal
marks of originality. The sixty-seventh part
contains a description of the principal
marks of creativity. The sixty-eighth part
contains a description of the principal
marks of imagination. The sixty-ninth part
contains a description of the principal
marks of inspiration. The seventieth part
contains a description of the principal
marks of genius. The seventy-first part
contains a description of the principal
marks of talent. The seventy-second part
contains a description of the principal
marks of ability. The seventy-third part
contains a description of the principal
marks of skill. The seventy-fourth part
contains a description of the principal
marks of expertise. The seventy-fifth part
contains a description of the principal
marks of proficiency. The seventy-sixth part
contains a description of the principal
marks of competence. The seventy-seventh part
contains a description of the principal
marks of capability. The seventy-eighth part
contains a description of the principal
marks of aptitude. The seventy-ninth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eightieth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-first part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-second part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-third part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-fourth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-fifth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-sixth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-seventh part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-eighth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The eighty-ninth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninetieth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-first part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-second part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-third part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-fourth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-fifth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-sixth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-seventh part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-eighth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The ninety-ninth part
contains a description of the principal
marks of aptness. The hundredth part
contains a description of the principal
marks of aptness.

The following part of the report is devoted to a
description of the principal cities and towns.
The first city is London, the second is
Paris, the third is Rome, the fourth is
Vienna, the fifth is Constantinople, the sixth
is Moscow, the seventh is St. Petersburg,
the eighth is Berlin, the ninth is
Hamburg, the tenth is Amsterdam, the
eleventh is Antwerp, the twelfth is
Brussels, the thirteenth is Cologne,
the fourteenth is Frankfurt, the fifteenth
is Leipzig, the sixteenth is Dresden,
the seventeenth is Prague, the eighteenth
is Warsaw, the nineteenth is Vienna,
the twentieth is Budapest, the twenty-first
is Belgrade, the twenty-second is
Bucharest, the twenty-third is Sofia,
the twenty-fourth is Athens, the twenty-fifth
is Cairo, the twenty-sixth is Alexandria,
the twenty-seventh is Jerusalem, the
twenty-eighth is Damascus, the twenty-ninth
is Baghdad, the thirtieth is Constantinople,
the thirty-first is Moscow, the thirty-second
is St. Petersburg, the thirty-third is
Berlin, the thirty-fourth is Hamburg,
the thirty-fifth is Amsterdam, the thirty-sixth
is Antwerp, the thirty-seventh is Brussels,
the thirty-eighth is Cologne, the thirty-ninth
is Frankfurt, the fortieth is Leipzig,
the forty-first is Dresden, the forty-second
is Prague, the forty-third is Warsaw,
the forty-fourth is Vienna, the forty-fifth
is Budapest, the forty-sixth is Belgrade,
the forty-seventh is Bucharest, the forty-eighth
is Sofia, the forty-ninth is Athens, the
fiftieth is Cairo, the fifty-first is Alexandria,
the fifty-second is Jerusalem, the fifty-third
is Damascus, the fifty-fourth is Baghdad,
the fifty-fifth is Constantinople, the fifty-sixth
is Moscow, the fifty-seventh is St. Petersburg,
the fifty-eighth is Berlin, the fifty-ninth
is Hamburg, the sixtieth is Amsterdam,
the sixty-first is Antwerp, the sixty-second
is Brussels, the sixty-third is Cologne,
the sixty-fourth is Frankfurt, the sixty-fifth
is Leipzig, the sixty-sixth is Dresden,
the sixty-seventh is Prague, the sixty-eighth
is Warsaw, the sixty-ninth is Vienna,
the seventieth is Budapest, the seventy-first
is Belgrade, the seventy-second is Bucharest,
the seventy-third is Sofia, the seventy-fourth
is Athens, the seventy-fifth is Cairo, the
seventy-sixth is Alexandria, the seventy-seventh
is Jerusalem, the seventy-eighth is Damascus,
the seventy-ninth is Baghdad, the eightieth
is Constantinople, the eighty-first is Moscow,
the eighty-second is St. Petersburg, the
eighty-third is Berlin, the eighty-fourth
is Hamburg, the eighty-fifth is Amsterdam,
the eighty-sixth is Antwerp, the eighty-seventh
is Brussels, the eighty-eighth is Cologne,
the eighty-ninth is Frankfurt, the ninetieth
is Leipzig, the hundredth is Dresden.

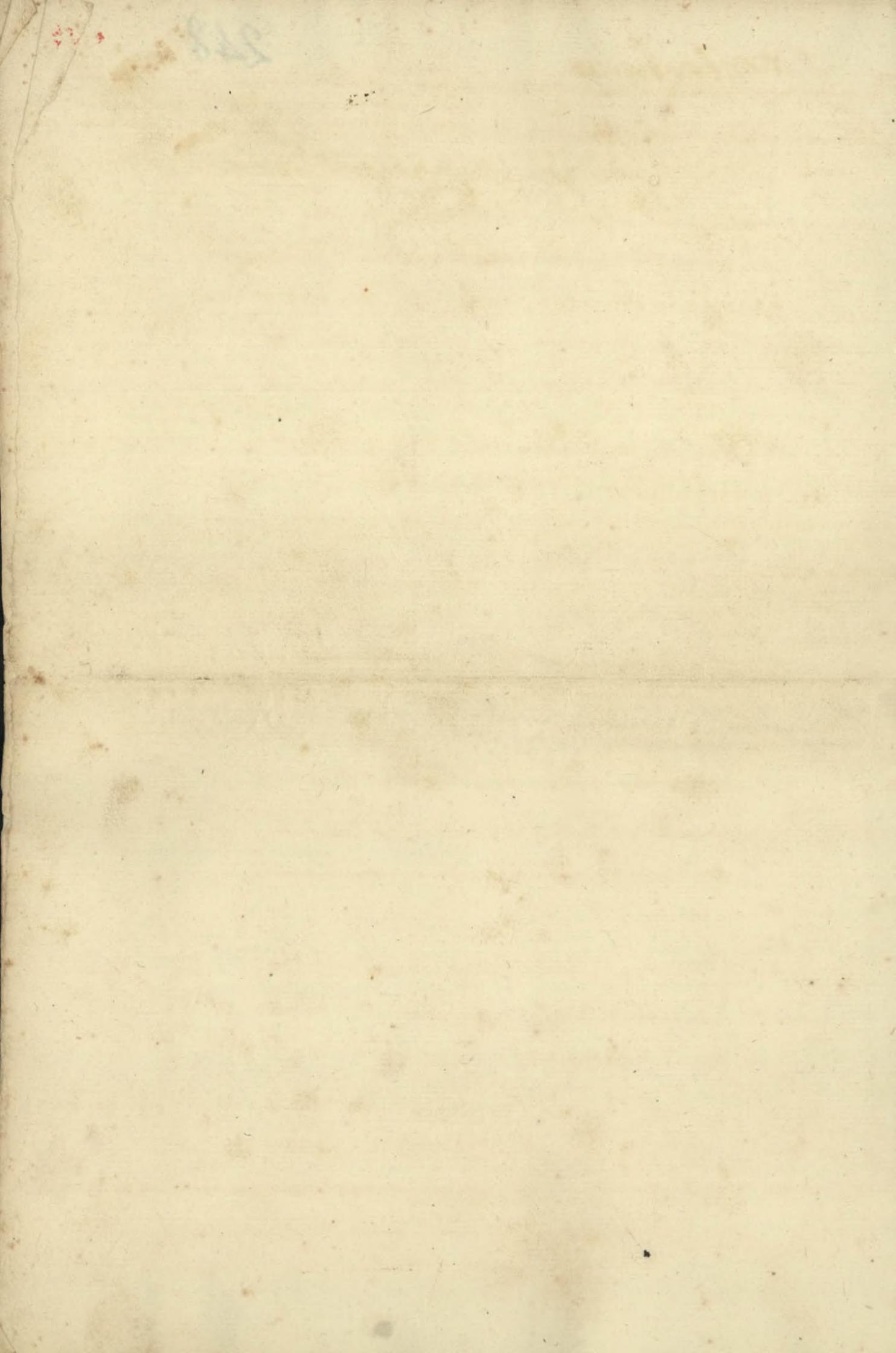

Reinhold

248

Reinhold's ... (faint handwriting)

64

Rationibus

*Rationibus R. P. Caragoa ordinis S. Domi-
nici Satisfit.*

- 64 -

*Juris esse, et nullius momenti, et sic omnino
repellendus ostenditur.*

*Pauli V. quo expressis affirmat: 1
quod si quis per dictum decretum non fuerit
destruere alia constitutiones S. P. et
L. V. sed potius confirmare ex causa illius
causis expressis quos sua S. P. de novo
prohibuit (sic in ipso decreto continetur)
ita si nunc aliquae prohiberentur vel
prohibita relaxarentur non erit perditum
decretum de prohibitione, sed potius illud con-
firmare in omnibus alijs quae expresse pro-
hibita non fuerint. Quod autem Ecclesia
Sancta novas faciat Constitut. vel pro-
hibitiones iuxta exigentiam populi Chris-
tiani, nullus unquam cepit aut in consue-
tudinibus sed maxime convenientibus hinc re-
cessum.*

*Quod si quis per dictum decretum non fuerit
destruere alia constitutiones S. P. et
L. V. sed potius confirmare ex causa illius
causis expressis quos sua S. P. de novo
prohibuit (sic in ipso decreto continetur)
ita si nunc aliquae prohiberentur vel
prohibita relaxarentur non erit perditum
decretum de prohibitione, sed potius illud con-
firmare in omnibus alijs quae expresse pro-
hibita non fuerint. Quod autem Ecclesia
Sancta novas faciat Constitut. vel pro-
hibitiones iuxta exigentiam populi Chris-
tiani, nullus unquam cepit aut in consue-
tudinibus sed maxime convenientibus hinc re-
cessum.*

*Pauli V. quo expressis affirmat: 1
quod si quis per dictum decretum non fuerit
destruere alia constitutiones S. P. et
L. V. sed potius confirmare ex causa illius
causis expressis quos sua S. P. de novo
prohibuit (sic in ipso decreto continetur)
ita si nunc aliquae prohiberentur vel
prohibita relaxarentur non erit perditum
decretum de prohibitione, sed potius illud con-
firmare in omnibus alijs quae expresse pro-
hibita non fuerint. Quod autem Ecclesia
Sancta novas faciat Constitut. vel pro-
hibitiones iuxta exigentiam populi Chris-
tiani, nullus unquam cepit aut in consue-
tudinibus sed maxime convenientibus hinc re-
cessum.*

*Pauli V. quo expressis affirmat: 1
quod si quis per dictum decretum non fuerit
destruere alia constitutiones S. P. et
L. V. sed potius confirmare ex causa illius
causis expressis quos sua S. P. de novo
prohibuit (sic in ipso decreto continetur)
ita si nunc aliquae prohiberentur vel
prohibita relaxarentur non erit perditum
decretum de prohibitione, sed potius illud con-
firmare in omnibus alijs quae expresse pro-
hibita non fuerint. Quod autem Ecclesia
Sancta novas faciat Constitut. vel pro-
hibitiones iuxta exigentiam populi Chris-
tiani, nullus unquam cepit aut in consue-
tudinibus sed maxime convenientibus hinc re-
cessum.*

